N°. 245. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG [illegible] MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . " 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen ƒ [illegible] per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Vleesch of Visch?

OPEN BRIEF AAN PROF. G. J. MULDER.

I.

Hooggeëerde Professor!

Ik ben iemand, waarde Professor! die het talent niet bezit, en al bezat ik het, den tijd niet heb, om te wegen, hoeveel proteïne en hoeveel eiwitstof in "behén-olie" of in een "pekelharing" zit. En evenwel neem ik de vrijheid, u, op bescheiden wijs, mijne bemerkingen mede te deelen over het groote vraagstuk, dat gij — het zij tot uwe eer gezegd — sedert 1847 bepaaldelijk ter sprake hebt gebragt.

Dat ik, zonder titel van Dr. of Prof. getooid, een eenvoudig burgerman, het wage, omtrent dit gewigtige vraagstuk het woord tot u te rigten, Professor! het is, omdat gij-zelf mij daartoe den moed hebt ingeboezemd. Gij hebt, gelijk vroeger de toovenaars de geesten, "de maag van elken lezer" bezworen en opgeroepen, om te oordeelen; en gij hebt zelfs (wat eigenlijk van een April-adresserend Professor minder scheen verwacht te mogen worden) gevloekt "zoo waarlijk *als* ik leef", dat "eene maag *van een fatsoenlijk man* niet anders gebouwd is, *dan die van elken natuurgenoot*" (1). Nu weet ik niet, en is het mij tamelijk onverschillig, of gij, Professor, *uwe* maag, als die van een fatsoenlijk man, tot maatstaf hebt genomen, om te komen tot de kennis van de maag "van elken natuurgenoot"; evenmin zal ik mij bekommeren over de vraag, of UHGel. ook chemisch zoudt kunnen onderzoeken, of *mijne* maag behoort tot die van "een fatsoenlijk man", of tot de cathegorie van "elken natuurgenoot". Zooveel is echter zeker, en ik permitteer mij daarop te vloeken: "zoo waar *als* ik leef", dat ik mij in het bezit van eene perfect werkende maag verheuge, fatsoenlijk dan of niet-fatsoenlijk. Ik meen alzoo het radicaal te bezitten van *gezworene* over het vraagstuk der voeding, zooals het door u in 1847 en in 1854 is behandeld geworden; en zal, als zoodanig, mij eenige vlugtige opmerkingen veroorloven, die ik aan uw beter en wijzer oordeel, met allen eerbied, onderwerp.

Vooraf echter moet ik u den toestand schilderen, waarin ik mij, met mijn huisgezin, ten gevolge van uw boekske van 1847, tot nu toe heb bevonden.

Toen ik, in 1847, uwe voortreffelijke brochure: "*De voeding in Nederland, in verband tot den volksgeest*" had gelezen, en ik mag er wel bijvoegen driemaal had herlezen, rezen mij, van angst, de haren ten berge. Ik had mijn huisgezin meermalen doen onthalen op visch; mijne dienstboden werden nog al met aardappelen, groenten en een stukje vleesch of wat visch gevoed, omdat loutere *rostbeaf* een dure kost is voor de keuken; ik zelf was een dolle liefhebber van kabeljaauw, en mijn zoontje, ofschoon hij het niet noodig had, scheen geenerlei vrees te voeden voor Prof. VAN GEUN's waarschuwing tegen de "aardappel-buikjes". Na de lezing van uwe brochure zag ik het verkeerde van dat alles duidelijk in. Zoo leerde ik, hoe het darmkanaal van mijn "poesje" *veel langer was geworden*, omdat men het niet louter frikadel gaf te eten, maar ook "plantenvoedsel" toediende (2); en ik ontbood onmiddellijk den slager, om hem, ten aanzien van *mijn poesje* althans, te bevelen, dat hij zorge voor de, zoo mogelijk, weder langzame inkrimping van haar darmkanaal. Openlijk erken ik hier de volgzaamheid, die ik jegens uwe hooggeëerde wenken heb in acht genomen, in het vertrouwen altoos, dat gij zelf, Professor, het voorbeeld aan Utrecht zult gegeven hebben, en dat uwe vrienden in uw huis zullen aantreffen geen "poesje", maar een "kat" met een verkort darmkanaal, zoo als het behoort (3). Maar ik leerde nog meer. Wij menschen zijn plantenetend geschapen (koeijen en ezels); en wij zijn ook vleeschetend geschapen (leeuwen, tijgers en vossen) (4). Gij hebt, om daarvan het bewijs te leveren, een middeltje aan de hand gedaan, dat ik onmiddellijk heb beproefd... en probaat gevonden. In 1847 vloektet gij nog niet, Professor! maar "badt" slechts, zoo als gij bijv. gebeden hebt in uwe "binnenkamer", na het aanbieden ten vorigen jare van het bekende adres te Utrecht. [illegible] in 1847: "dat men zijne dienstboden eens in den mond zou "zien, of zij andere tanden hebben. En hebben zij "tanden als gij, om vleesch en planten te nuttigen; "hebt gij niet een paar vleeschtanden meer, dan zij "dit een waarachtig teeken, dat de dienstboden *min*-"*stens* zooveel VLEESCH moeten gebruiken, als wij" (5). Ik herinner het mij zeer goed. Het was op een winteravond, dat ik, na in den scheerspiegel mijn eigen gebit onderzocht te hebben, en mijne vrouw als secretaris het getal van "vleeschtanden" had doen notuleren, al mijne bedienden deed binnenkomen, om hunne tanden te vergelijken met de mijne. Het was juist in het uur van de dansles van mijn zoontje; en om de proef op groote schaal te doen, daar ik wel eens meende gelezen te hebben, dat de wetenschap alleen "*bij vergelijking*" oordeelt, verzocht ik den dansmeester, om mede het vergelijkend examen te ondergaan. UHGel. had eens moeten zien, wat gezigt de dansmeester zette, toen hem voor het eerst van zijn leven niet naar den toestand zijner beenen, maar naar dien van zijne tanden werd gevraagd. Het bleek toen (wat ontdekt men niet al bij een natuurkundig of chemisch onderzoek!), dat de dansmeester *valsche* vleeschtanden bezat; en gaarne zou ik nu nog van u, Professor! wenschen te vernemen, zoo het kon, of deze omstandigheid, gelijk het plantenvoedsel bij het poesje, wat de darmen betreft, ook invloed kon gehad hebben op de buitensporige verlen[illegible] den zoontje? Het middel, zeide ik straks, was probaat; en inderdaad, ik bevond — 't geen welligt door een aristocraat niet zoo gemakkelijk zou zijn erkend geworden — dat, wonderlijk genoeg, en eere zij uwe uitstekende vinding, eene dienstbode juist zulke tanden had als haar heer en gebieder! De natuurkunde en de scheikunde, Professor! beide geven een verdienstelijken beoefenaar, zoo als gij zijt, toch een schat van wonderbaarlijke uitkomsten. UHGel. zijt wel benijdenswaard.

Zoodra ik uw middel probaat had bevonden, kondigde ik de bewoners der keuken aan, dat wij een anderen diëet zouden beginnen. "Alle lekkernij moet worden vervangen door een goed stuk rundvleesch" (6), zeide ik, met uw boekske in de hand, voor welks gezag de dienstboden sidderden, ofschoon ze niet veel schik hadden in de abdicatie van pannekoeken, pruimentaart en rumgelei. Mijne vrouw pruttelde wel, dat Prof. MULDER met zijn boekje te huis had mogen blijven; want dat het huishouden nu zoo veel meer geld zou kosten, en dat *zij* nieuwsgierig was te weten, hoe Mevrouw MULDER, naar de voorschriften van haren echtgenoot, haar huishouden inrigtte; maar ik stoorde er mij niet aan. "Prof. MULDER," zeide ik, "is een "groot geleerde; een man, dien het volstrekt niet te "doen is, om eer te bejagen of om bijoogmerken; hij "heeft het welzijn van "*zijn volk*" alléén op het oog; "en Mevr. MULDER moge verantwoorden wat *zij* doet, "*ik* wil niet op mijn geweten hebben, dat mijne dienst"boden gelijk het poesje met een verlengd darmkanaal "behebt worden; en *ik* wil er niet toe bijdragen, dat "onze nationaliteit verloren ga, dat *onze geest* uit"doove, en dat wij, blijvende eten als de koeijen, ook "worden als de koeijen" (7).

Het was een ferm leven, dat wij sedert leidden. Wij aten vleesch als de leeuwen en de tijgers; en ofschoon ik erkennen moet, dat onze dienstboden, wat den geest betreft, tot dus ver den schapen-aard niet aflegden, bleven allen gezond en werden met den dag krachtiger. Mijn zoontje, gedwongen om zijne geliefkoosde gebakken aardappelen vaarwel te zeggen, belooft dan ook eenmaal in staat te zijn, eens, volgens uwe voorspelling, het zware wapentuig onzer voorvaderen te kunnen dragen (8).

Mijne meening ten aanzien van de [illegible] studiën en van de belangrijkheid van uw [illegible] hooggeëerde Professor [illegible] korten tijd [illegible] boekske [illegible] *ding van den Neger in Suriname*", en daarin aantoondet, dat "bananen" even verderfelijk waren als "de aardappelen"; dat gij den Neger volstrekt niet aanbevaalt "visch, waarvan de Indische zeeën wemelen" (9), maar *vleesch*. Wanneer het volk, zeidet gij, niet tot de bewustheid komt, dat *vleesch* het hoofdvoedsel moet zijn: "dan kruipt elk volk, welligt nog honderde van "eeuwen, voort in denzelfden toestand, waarin het "thans verkeert" (10). Sterker dan in uwe eerste brochure druktet gij thans uit, dat er zelfs geene keuze meer was: "Er is dus geene keuze: óf slechte ontwik"keling van het ligchaam, óf landbouw en veeteelt; "landbouw en veeteelt zamen; de dieren verzamelen "dan de schrale portie proteïne uit gras, knollen enz. "en leveren ze in geconcentreerden staat als vleesch "aan den mensch" (11).

In Europa geen aardappelen, in Indië geen bananen (althans zoo min mogelijk); in beide landen: *vleesch* en nog eens *vleesch!* Zietdaar, Professor! wat gij door een aantal cijfers en het opnoemen en ontleden van een aantal bestanddeelen, waarvan wij burgerlui niet met al begrijpen, doch waarin wij u zeer gaarne gelooven, in 1847 hebt aangetoond. En alsof het gezag van uwen naam niet genoeg ware, hebt gij zelfs de verklaring afgelegd, dat gij zeer wel wist, wat gij deedt; dat het niet mogelijk was, dat gij u vergistet. "Het geldt hier eene zaak van hoog gewigt, en er "mogen *geene waarschijnlijkheden* worden toegelaten in "eene beoordeeling van voedingsmiddelen" (12). Het was dus altemaal *waarheid*, en niets dan *waarheid;* en aan het verzwakkende tot "koeijen" en "poesjes" ontaardende Nederlandsche geslacht verkondigdet gij het Evangelie der volksvoeding.

Ik heb het dringend noodig geacht, Professor, dat dit feit vooraf goed geconstateerd zij; omdat het voorbeeld, dat ik met mijn gezin heb gegeven, als het gevolg van den invloed uwer hooggeëerde meening als schei- en natuurkundige, inderdaad gevolgd is door duizende huisgezinnen in ons land. Uw denkbeeld drong zelfs door tot in den geest van het volk. Raadpleeg, sedert 1847, de staathuishoudkundige tijdschriften, de dagbladen, de redevoeringen in maatschappijen uitgesproken, en UHgel. zult met die zelfvoldoening, welke alleen den bevorderaar van het welzijn des menschdoms kan smaken, ontwaren, hoe van lieverlede de publieke opinie zich van uwe ideeën meester maakte; hoe men dacht en schreef over *vleesch;* betoogde dat *vleesch* ons eenig plechtanker was; dat zonder *rundvleesch* wij hoe langer zoo meer zouden ontaarden, en eindelijk als volk ineen zinken. Al wie het waagde tegen te spreken, werd naar den hoogleeraar Mulder gerenvoijeerd: en de oppositie was tot zwijgen gebragt. Indien de mogelijkheid bestond, om koeijen en kalveren te zaaijen, gelijk resida en aardbeziën: uwe oproeping, uwe hartelijke toespraak zou het gevolg hebben gehad, dat nu reeds al de bleekveldjes achter de huizen der burgerlui van koeijen- en kalveren-boomen wemelden. Dat is echter nu eenmaal onmogelijk, prof.! en zij, die niet vragen: "*wie* geeft den raad?" of: "*wie* stelt het voor?" maar wel: "Is 't geen geraden of voorgesteld wordt, *goed?*", meenden hun pligt als burgers te verzaken, wanneer zij niet al hunne [illegible] vestigen op het, door u ter sprake gebragte, vraagstuk, in ééns tevens door u op [illegible] toegelicht verklaard. Zij meenden [illegible] met nederigen kring heb gedaan [illegible] men mij, dat "praten [illegible] middelen handelen moest; [illegible] zooveel mogelijk moest te [illegible] voorsteldet, namelijk: het doel te bereiken [illegible] Toen nu in den herfst om [illegible] ongekende duurte heerschte, [illegible] uitgevallen, en met angst en [illegible] winter werd te gemoet gezien, toen meenden eenige leden der Tweede Kamer: dat de omstandigheden juist zoodanig waren, als ze door u zijn geschetst, om eene verandering in "ingewortelde gewoonten" te maken. Zij stelden namelijk voor, om

de belasting van het vleesch *af te schaffen*, en het buitenlandsche vleesch *vrij toe te laten*. Niet, wanneer de oogst overvloedig is — zeidet gij zelf — zal het gelukken in de voeding van het volk veranderingen te brengen; alleen dan, wanneer er gebrek is; wanneer de nood de aandacht op het onderwerp zal doen vestigen. "In gewone tijden is daaraan niet te denken." (13) Ook dezen, voorzeker menschkundigen wenk volgden de leden der Kamer en met het oog op u, Professor, gerigt, hadden zij den moed, om in den vorm van een wets-voorstel, uwe brochure van 1847 te vertalen en alzoo de hoogste hulde te brengen aan het gezag van uwe wetenschap.

Wat mij betrof, ik maakte mij onmiddellijk gereed om mijne dankbaarheid voor het gedane voorstel op papier neder te stellen; en ik voegde er den wensch bij, dat de Kamer mogt besluiten, om, bijaldien de belasting van het vleesch werd afgeschaft, alsnog het bedrag van een half jaar accijns te besteden aan een standbeeld voor Prof. Mulder, binnen Utrechts muren op te rigten, met het onderschrift: "den schrijver van "de Voeding in Nederland in verband tot den volks-"geest, het dankbare Nederlandsche volk." Ik vergat echter mijn request op zegel te schrijven, en het werd ter zijde gelegd. Ware dit het geval niet geweest, wie weet, Professor, wie al niet vóór het voorstel geschreven of gestemd zou hebben?

Intusschen was dan toch het geheele Nederlandsche volk wachtende, dat gij, Professor! uit den hoek zoudt komen. De hevigste strijd was openbaar: de een loochende wat de ander staafde; en men meende, althans van uwe beproefde vaderlandsliefde, te mogen verwachten, dat gij in 1853 — nadat het zaad, door u in 1847 gestrooid, zoo uitnemend tot gedijen was geraakt — uw gezag zoudt aanwenden, om het betwiste pleit te beslechten. UH.Gel. heeft echter het diepste stilzwijgen bewaard, tot smart van alle "poesjes", tot verbazing van alle, sedert 1847 als "leeuwen en "tijgers" vleeschetende huisgezinnen.

Wie kon ooit vermoed hebben, Professor! dat UH.Gel. zich inmiddels te Utrecht bezig hieldt met een onderzoek naar de hoeveelheid proteïne in een pekelharing!

Het voorstel viel. De Tweede Kamer (de April-Kamer) verklaarde, dat Prof. MULDER's gezag geen steek hield; dat men, ook zonder vleesch, kon blijven leven, en daarom toch niet al te maal "koeijen" zou worden. En uw Hooggeleerde, nu niet langer *dienaar van*, maar *meester* over de wetenschap slingerdet "*de voeding van Nederlanders*" in de wereld, om te bewijzen, wat de April-kamer gaarne wenschte bewezen te zien. o Goddelijke wetenschap, Professor! die met "onloochenbare cijfers", zonder toelating zelfs van "waarschijnlijkheidsgronden", in 1847 in staat is te bewijzen, dat wij verloren zijn zonder *vleesch*, en in 1854, dat we reddeloos te gronde gaan zonder *visch!*

Het is mij, eenvoudig burgerman, evenwel nog vrij duister, wat eigenlijk nu het ware is: *vleesch* of *visch?* En vergun mij dus, Professor! dat ik uw boekje van 1854 beschouwe, niet "*in verband met den volksgeest*" maar "in verband met *uw* geest", in verband met uw boekje van 1847 en in verband met het jongste geschrift van Prof. DONDER's, die dan toch ook bevoegd is, naar ik meen, een bescheiden oordeel uit te spreken.

(*Wordt vervolgd.*)

(1) De voeding van Nederlanders, 1854. p. 67.
(2) Ibid., p. 65.
(3) Ibid., p. 65.
(4) Ibid., p. 71.
(5) Ibid., p. 72.
(6) Ibid., p. 68.
(7) De voeding van den Neger, bl. 34.
(8) De voeding in Nederland, in verband met den volksgeest p. 69.
(9) " " van Nederlanders, p. 19.
(10) " " den neger in Suriname, p. 10.
(11) Ibid, p. 34.
(12) De voeding in Nederl., in verband met den volksg. p. 25.
(13) Ibid, p. 66.

Buitenland.

ENGELAND.

Onze dagbladen deelen het overlijden mede van den bekenden staatsman, den markies de Londonderry.

— Lord Raglan, alsmede de hertog van Cambridge worden te Woolwich verwacht, om daar de artillerie in oogenschouw te nemen. De majoor Dickson, vergezelt als tolk lord Raglan naar het Oosten. Die officier kent volmaakt de Turksche taal en heeft Ibrahim-Pacha, toen hij zich in Engeland bevond, mede tot tolk verstrekt.

BELGIE.

Z. K. H. de hertog van Saxen-Coburg zal in den loop dezer week regtstreeks van Parijs naar Brussel terugkeeren. Alhier is aangekomen de heer de Sick, Deensch minister bij de hoven van Brussel en 's Gravenhage.

— De burggraaf Eugène de Kerckhove, consul van Turkije te Brussel, is door den Sultan met eene zending bij den Heiligen Stoel belast. Hij is bereids te Rome aangekomen en is reeds in een bijzonder gehoor bij den Paus ontvangen.

ZWITSERLAND.

Het Oostenrijksche militaire cordon langs de grenzen van Tessin, zal versterkt worden. Ofschoon dit in goed onderrigte kringen in twijfel wordt getrokken, dringen de voornaamste dagbladen er toch op aan, dat in de kantonnale tuighuizen het noodige worde voorbereid, om bij eenig dreigend gevaar, de contingenten dadelijk onder de wapenen te kunnen brengen.

Door de republikeinsch-gezinde partij in Neufchatel, werd den 1 dezer, de verjaardag van de volledige vereeniging van dit kanton met de Zwitsersche Unie plegtig gevierd.

— In het kanton Bern is de nood onder de bevolking ten platten lande zoo hoog gestegen, dat velen zich op diefstallen laten betrappen, ten einde in de gevangenhuizen het hun ontbrekend voedsel te vinden.

TURKIJE.

Reeds is melding gemaakt, dat de *Moniteur* van 6 dezer aan het hoofd van zijn niet officieel gedeelte eene circulaire heeft geplaatst van den Minister van Buitenlandsche Zaken aan de diplomatieke agenten des Keizers. Die circulaire is van den volgenden inhoud:

Parijs, 5 Maart 1854.

"Mijnheer, Gij kent thans het antwoord van Keizer Nicolaas op den brief van Z. Keiz. M., en Gij hebt mede gelezen het manifest, dat die souverein tot zijn volk heeft gerigt.

"De openbaarmaking van die beide staatsstukken heeft de laatste hoop vernietigd, die men in de wijsheid van het kabinet van St. Petersburg kon stellen, en diezelfde hand, die zich vereerd had door de vastberadenheid, waarmede zij aan het, in zijne grondslagen geschokte, Europa een steun had aangeboden, opent thans zelve den weg tot hartstogten en tot wisselvallige kansen. De Regering des Keizers is diep getroffen over de nutteloosheid harer pogingen en over het niet-goed slagen harer gematigheid; maar bij den dageraad van den grooten strijd, dien zij niet heeft uitgelokt, en waarin de vaderlandsliefde van het Fransche volk haar zal ondersteunen, om dien vol te houden, is het voor haar eene behoefte om nog eenmaal de verantwoordelijkheid van gebeurtenissen van zich af te werpen en die geheel en al te doen drukken op de mogendheid, die daarvan rekenschap zal moeten geven aan de geschiedenis en aan God. Ik weet het, dat hooge betamelijkheid mijne taak moeijelijk maakt, maar ik zal die vervullen met de zekerheid van geen woord te zullen zeggen, dat mij niet door mijn geweten wordt voorgeschreven.

"Z. Keiz. M. zich tot den Keizer van Rusland wendende, in bewoordingen waarbij de grootste geest van toenadering zich vereenigde met de edelste openhartigheid, had gewenscht het vraagstuk, dat de wereld tusschen vrede en oorlog in spanning houdt, van alle duisterheid te ontdoen en getracht het te regelen zonder dat de waardigheid van iemand daardoor in het minste werd verkort. In plaats van in denzelfden geest te blijven, en de vriendschappelijke hand, die hem aangeboden werd, aan te nemen, heeft Z. M. Keizer Nicolaas liever verkozen, terug te komen op gebeurtenissen, waarover de openbare meening bepaaldelijk haar oordeel heeft uitgesproken en zich heeft voorgesteld als, sedert den aanvang van eenen crisis, waartoe zijne regering heeft aanleiding gegeven, te hebben blootgestaan aan eene stelselmatige en vooraf beraamde vijandelijkheid, die noodlottiglijk de zaken moest brengen op het punt, waarop zij zich thans bevinden. Het is niet mijne stem, Mijnheer, het is die van Europa, die daarop antwoordt dat nooit onvoorzigtiger staatkunde bedaarder tegenstanders heeft gevonden, geduldiger in hunne wederspraak aan ontwerpen, die zij veroordeelden en die de hoogste belangen hun verpligtten te bestrijden.

"Ik wensch niet op te klimmen tot een verledene, dat volkomen toegelicht is, de daadzaken spreken luide genoeg; maar ik moet andermaal herhalen dat het niet meer geoorloofd is, om in de regtvaardige en in zijne uitkomsten beperkte terugeisching van de regten der Latijnen in het Heilige Land, de oorzaak te zoeken van hetgeen men thans ziet voorvallen. Dat vraagstuk was, sedert de eerste oogenblikken van het verblijf van den vorst Menchikoff te Konstantinopel geregeld, en het is dat, hetwelk die gezant heeft opgeworpen, toen hij nopens het eene voldoening had erlangd, dat de wereld heeft doen ontwaken en al de kabinetten achtervolgens heeft vereenigd onder het gebied van hetzelfde gevoel van voorzorg en van denzelfden wensch tot verzoening.

"Is het noodig, hier op te sommen al de pogingen die aangewend zijn, maar die alleen door eene onoverwinnelijke stijfhoofdigheid schipbreuk hebben geleden? Er is niemand die ze niet kent, er is niemand die niet evenzeer weet dat, zoo er gedurende den loop der onderhandelingen eenige daadwerkelijke bewegingen hebben plaats gehad, geene derzelve geschiedt is dan nadat er eene voorafgaande aanvallende handeling van de zijde van Rusland had plaats gehad.

"Ik zal mij bepalen te herinneren dat, zoo het Fransch eskader op het einde van Maart in de baai van Salamine is binnengeloopen, het een gevolg was daarvan, dat sedert de maand Januarij eene ontzaggelijke krijgsmagt in Bessarabie werd bijeengetrokken; dat, zoo de scheepsmagt van Frankrijk en Engeland de Dardenellen genaderd is, waar zij niet dan voor het einde van Junij is aangekomen, dit weder een gevolg daarvan was, dat eene Russische legermagt zich aan de oevers van den Pruth bevond, en dat het besluit om haar die rivier te doen overtrekken, reeds sedert 31 Mei genomen en officieel aangekondigd was; dat, zoo onze vloten later te Konstantinopel geweest zijn, de oorzaak daarvan was dat het geschut aan den Donau werd gehoord; en dat, eindelijk, zoo zij de Zwarte Zee zijn binnengeloopen, dit daaraan toe te schrijven was, dat, in strijd met de gedan... lofte, om zich tot het verdedigende te bepalen, Rus... vaartuigen Sebastopol hadden verlaten, om Turks... schepen, in de haven van Sinope ten anker, te vernie... Al de stappen, welke wij in overeenstemming met En... land in het Oosten hebben gedaan, hadden den vrede ... doel, en wij wenschten tusschen de oorlogvoerende part... slechts tusschen beide te treden. Rusland, daarenteg... naderde dagelijks openlijk al meer en meer den oorlog...

"Zoo er twee mogendheden waren die, uit hoofde ... haar verledene, en zelfs op grond harer laatste bel... kingen, in een geschil, dat Frankrijk en Groot-Britt... dreigde in verwikkelingen te brengen, met het uitgestr... Rijk dat zich in hare nabuurschap bevindt, haar noodwe... moest brengen, om zich welwillend voor Rusland ... oplettend op onze bewegingen te doen zijn, dan wa... het voorzeker Pruissen en Oostenrijk. Gij weet het, M... heer, dat hunne beginselen, dadelijk de onze hebben ... moet, en dat Europa, als scheidsregter gezeten, pl... zijn vonnis heeft geveld over vorderingen en over ha... lingen, wier aard door geene lofrede, van hoe hoog ... ook moge komen, van gedaante kan veranderen. He... schil is dan ook niet tusschen Frankrijk en Enge... toegesneld tot hulp van de Porte, en Rusland; het is ... geschil tusschen Rusland en al de staten, die het gevoel... regt bezitten en wier meening en belangen hen aan d... van de goede zaak zullen scharen.

"Het is dan ook met vertrouwen, dat ik de eens... migheid der groote kabinetten overstel aan dat beroe... herinneringen van 1812, regtstreeks gedaan aan een v... die ter goeder trouw eene laatste poging tot bevredi... beproeft. Het geheele gedrag van keizer Napoleon ... voldoende aan, dat, zoo hij fier is op de nalatenschap ... den roem, die het hoofd van zijn geslacht hem heeft ... tergelaten, hij niets heeft verzuimd, dat zijne troon... klimming voor de wereld een waarborg zou zijn voor ... en rust.

"Ik zal, mijnheer, slechts een enkel woord zeggen ... het manifest, waarbij Z M. keizer Nicolaas de door... genomen besluiten aan zijn volk aankondigt. Onze zoo ... slingerde tijd was ten minste tot hiertoe verschoond ... bleven van eene der rampspoeden, die vroeger de we... het meeste geschokt hebben: ik bedoel de godsdiens... logen. Men doet het Russische volk eene weerk... hooren van die noodlottige tijden; men tracht ... kruis aan den kruisvaarder tegen te stellen, en men v... aan de dweepzucht de ondersteuning, die men weet ... men van het gezond verstand niet kan vorderen.

"Frankrijk en Engeland hebben zich niet te verde... op de verwijten, die men hun toevoegt; zij onderst... geenszins het Islamismus tegen de Grieksche regtzi... heid; zij gaan het Ottomannisch gebied beschermen ... de aanmatigingen van Rusland. Zij gaan daarheen m... overtuiging, dat de tegenwoordigheid van hunne leg... Turkije de vooroordeelen, die reeds zeer verzwakt ... zal doen verdwijnen, waardoor de verschillende kl... van onderdanen der Verhevene Porte nog van el... worden gescheiden, vooroordeelen die niet op nieuw k... ontstaan dan, zoo de roepstem te St. Petersburg opge... den volkshaat en eene revolutionaire losbarsting zou op... ken, waardoor de edelmoedige bedoelingen van den S... Abdul-Medjid zouden worden verijdeld. Wat ons be... Mijnheer, opregt gelooven wij dat, zoo wij aan Tu... onze hulp verleenen, wij nuttiger voor het christe... geloof zullen zijn dan de Regering, die daarvan een w... tuig voor zijne wereldlijke heerschzucht maakt. Rus... vergeet bij de verwijten die het ons doet, te zeer dat ... er verre van af is, dat het in zijn rijk ten aanzien ... andere dan de heerschende godsdienst, eene gelijke ... draagzaamheid uitoefent, als die waarop de Verhe... Porte teregt eene eer kan stellen, en dat met minder sc... baren ijver voor de Grieksche godsdienst buiten ... grenzen en met meer liefde voor de Katholieke eered... bij zich zelf, het beter aan de wet van Christus ... gehoorzamen, die het met zooveel ophef inroept.

Ontvang, Mijnheer, enz.

(*get.*) Drouyn de Lhuys.

— De Engelsche dagbladen zijn zeer hevig in de be... deeling van de jongst bekende Russische staatsst... Zij verwijten den Keizer dubbelhartigheid en onju... in de voorstelling van zaken; in de hoofdzaak komen ... gronden echter neder op hetgeen in de nadere verkl... van den keizer der Franschen vervat is, te weten ... het afzenden van de vloten niet dan een gevolg v... vroegere stappen van Rusland was. Het dagblad va... Palmerston is in deze beoordeeling weder bijzonder s... en gaat zoo verre van te beweren, dat de meer ve... klassen in Rusland, ja leden van de keizerlijke f... aldaar, de staatkunde afkeuren, welke Rusland aan ... gevaren blootstelt, "zelfs de Prins, voor wien de ... van Konstantinopel was weggelegd (de derde zoo... Keizers) moet bepaaldelijk daartegen gekant zijn." ... dervinding zal moeten uitwijzen wat daarvan zij. ... verheffen deze dagbladen zich tegen het vermelde ... het jaar 1812 en het beroep op het "regtzinnige ... zij beweren dat Rusland nu juist in dezelfde houdi... als in 1812 Frankrijk, te weten, van een onreg... aanval te willen vergoelijken; en dat wat aang... beroep op de regten der Grieksche kerk, dit all... doel kan hebben, eene godsdienstige kleur aan de... te geven, in weerwil dat de andere mogendheden ... voor de belangen der christenheid in Turkije we... zijn, maar met handhaving tevens van de gesloten ... dragen met dat land, welke zijne onschendbaarheid ... borgen.

— Volgens over Marseille ontvangen berigten ... vijandelijkheden in het Oosten nog altijd geschorst ... de strenge koude. Te Battoun zijn 60 kanonnen on... Perzie zal in den naderenden strijd onzijdig ... versterkt zijne grenzen. De Afghanen hebben ...

aangevallen. Perzie heeft zijne bemiddeling aangeboden. De Khan van Khiwa heeft de wijk naar Bockava genomen, van waar hij de naburige Khans ten strijde tegen Rusland heeft opgeroepen.

De *Moniteur* maakt een stuk openbaar, dat niet van belang ontbloot is. Het is eene circulaire, waarbij de lord opper-commissaris der Jonische eilanden aan de Engelsche residenten voorschrift de gedragslijn, welke zij ten aanzien van het Grieksche vraagstuk te volgen hebben. Uit die circulaire blijkt, dat de vertegenwoordigers der vier groote mogendheden te Athene zich aangesloten hebben aan het protest van den Turkschen gezant tegen den inval op het Ottomanische grondgebied; dat het Engelsche fregat *Diamant* naar St. Maurus gezonden is, om des noods tot de verdediging van Prevesa mede te werken, en dat de fransche stoomboot *le Promethée* zich insgelijks van Corvu naar Prevesa zal begeven. De residenten zijn uitgenoodigd, om alle hulp, die door de Jonische eilanden aan den opstand zou kunnen verleend worden, te beletten.

— Noch de openbaarmaking van deze staatsstukken, noch de tijdingen der voortdurende, ontzaggelijke krijgstoerustingen, hebben den 5den dezer de algemeene aandacht te Parijs bezig gehouden. Zij werd alleen gevestigd op eene mededeeling, door de Regering aan het Wetgevend Ligchaam gedaan. Ten gevolge van de bevolen wapeningen zijn de staatsuitgaven aanzienlijk [illegible] uitgaven te behoeden, nieuwe middelen te scheppen. Daar die uitgaven van buitengewonen aard zijn, heeft men gemeend, niet tot belasting maar tot eene leening zijne toevlugt te moeten nemen. Daardoor zal de last op de toekomst worden geschoven en de voldoening der oorlogsuitgaven aan den vrede worden overgelaten. Van daar een voorstel om eene geldleening uit te schrijven van 250 millioenen franken, waardoor in de nieuwe behoeften ruimschoots zal worden voorzien. Het belang van den Staat vordert, dat de Regering in de uitvoering der wet, volkomen vrij zij, zoodat de Keizer, wanneer het geschikte oogenblik daar is, naar omstandigheden zal kunnen handelen. Er wordt dus in het ontwerp niet bepaald uit welke schuldbrieven die leening zal bestaan en hoe zij zal uitgeschreven worden. Al dergelijke bepalingen worden aan de Regering geheel overgelaten. De Minister van Financiën vertrouwt, dat de leening gemakkelijk uitgeschreven en volteekend zal worden. Ook het gebruik van de gelden wordt eenvoudig op de loopende dienst aangewezen. In de Memorie van Toelichting, bij dit ontwerp gevoegd, wordt gezegd, dat Frankrijk met eene levendige belangstelling de verschillende voorvallen van het Oostersche vraagstuk heeft gevolgd. Het weet dat alle pogingen aangewend zijn, om de weldaad van eenen eervollen vrede voor Europa te behouden. De krijg is niet kunnen ontweken worden. De noodzakelijkheid om eene bevriende mogendheid met de wapenen te ondersteunen, wier zaak zoo innig aan de bevestiging en aan het evenwigt van Europa is verbonden, is nog dezer dagen door den Keizer voor het Wetgevend Ligchaam verkondigd, welke verklaring met de uitdrukking van eenstemmige goedkeuring heeft ontvangen. Het is in die omstandigheden dat de Regering besloten heeft om onmiddelijk de aandacht op de geldelijke voorzieningen te vestigen, welke sedert lang door het land en door de vertegenwoordigers waren verwacht. Ten slotte van dat stuk wordt gezegd: „Weinige dagen geleden, Mijne Heeren, hebt ge met eene levendige belangstelling de woorden toegejuicht, waarbij de Keizer, die u zijne edele en belangelooze staatkunde blootlegde te kennen gaf, dat hij in deze plegtige gelegenheid op uwe ondersteuning rekende. Het oogenblik is voor u gekomen, om door een schitterend blijk van vertrouwen en van medewerking een beroep te beantwoorden, waardoor voor de schatkist de hulpbronnen zullen worden geopend, waaraan zij behoefte heeft en waardoor ge door het gewigt van uwe magt zult bijdragen tot de regtvaardigheid van onze zaak en de kracht van onze wapenen.” — De Staatsraad was des morgens buitengewoon vergaderd om het ontwerp te ontvangen en heeft staande de zitting zonder beraadslaging zijne goedkeuring daaraan gehecht. Spoedig daarna werd het aan het wetgevende ligchaam aangeboden, waar eenige leden er op aandrongen, dat de voordragt zonder discussie met geestdrift zou worden goedgekeurd. De meerderheid heeft het echter meer doelmatig geoordeeld de gewone vormen in acht te nemen. Het ontwerp is naar de bureaux gezonden, waar eene commissie is benoemd, die in de zitting van den 7den dezer haar rapport zou uitbrengen. De heer Billault was tot rapporteur van de commissie benoemd.

Volgens een telegrafisch berigt is het voorstel des Keizers tot het sluiten der nieuwe leening met algemeene stemmen aangenomen. Die leening zal eene som bedragen van 250 millioen francs, met delging van 1 ten honderd van het nominaal kapitaal der gecreeërde renten. Aan de regering is de bevoegdheid gelaten bij het sluiten dier leening, naar gelang der omstandigheden, met het oog op de behoefte, te handelen. Men hield het er te Parijs voor, dat de Minister van Financiën den weg van aanbesteding of uitschrijving volgen zal.

— Een adjudant van den maarschalk de St. Arnaud heeft zich den 3den dezer naar Egypte begeven, om daar aankoopen van paarden voor de ruiterij te doen.

— De Spaansche uitgewekenen zijn uitgenoodigd om in het vreemde legioen dienst te nemen.

— Men verzekert vrij stellig, dat de maarschalk de St. Arnaud de dubbele betrekking in zich vereenigen zal van Fransch minister bij de Porte (daar de generaal Baraguey d'Hilliers zal worden terug geroepen) en van opperbevelhebber niet alleen van het Fransche expeditionnaire leger maar van al de troepen, zoo door Groot-Brittannie als door Frankrijk gezonden. De eerste Fransche afdeeling zal den 20sten dezer en de tweede den 15den April te [illegible]

Toulon worden ingescheept. Prins Napoleon zal den 5den April vertrekken.

— De *Lloyd* meldt dat de Engelschen, die zich in Rusland bevinden, onder bescherming van den gezant des konings van Denemarken en de Franschen onder die van den Beijerschen gezant gesteld zijn.

— Sedert de laatste dagen is er weder eenigen twijfel ontstaan, over de besluiten van Oostenrijk. Reeds had men het voorgesteld, dat dit Rijk geneigd zou zijn, in de maatregelen van beteugeling der Westelijke mogendheden tegen Rusland, verder te gaan dan waarop zij gerekend hadden. Er bestaat intusschen groote onzekerheid of dit de houding van Oostenrijk wel zijn zal. En wat Pruissen aangaat, het bewijs, dat men in de hooge kringen dat land niet geneigd beschouwt, om eenig werkdadig aandeel in den strijd tegen den Czaar te nemen, — dat bewijs vloeit uit verschillende artikelen voort, die Londensche en Parijsche dagbladen, welke uit ministriële bronnen putten, behelzen. De *Times*, de *Constitutionnel* en *le Pays* rigten tot die mogendheid eene soort van waarschuwing, om zich te verklaren en eene onzijdigheid te verlaten, die door de Westelijke Staten niet meer als voldoende wordt aangemerkt. Uit alles schijnt ook te blijken, dat Pruissen ongezind is, om de houding te veranderen, die het in het ongelukkig geschilpunt heeft aangenomen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Na overweging van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent de wets-ontwerpen *tot regeling van het Muntwezen van Nederlandsch Indie*, heeft de Regering thans eene uitvoerige Memorie van beantwoording ingezonden, vergezeld van onderscheidene Bijlagen. Wij kunnen, wegens onze beperkte ruimte, slechts de hoofdpunten uit dat document overnemen.

Ad § 1. Met genoegen heeft de Regering het gevestigd gevoelen der leden van de Tweede Kamer vernomen, dat er *noodzakelijkheid* bestaat voor eene regeling van het Indische muntwezen. Zoo het nog noodig kon geacht worden iets tot ondersteuning van dit algemeen gevoelen bij te brengen, men zou kunnen wijzen op al hetgeen in den laatsten tijd in het oostelijk halfrond is voorgevallen; op de ontwikkeling van Australie: op het toenemende handelsverkeer met N. I.; op de sterke variatien, welke zich in den wisselkoers tusschen Indie en Europa hebben doen gevoelen op de groote verzendingen van zilveren munt uit Europa naar Britsch-Indie, China en andere oostelijke landen en ook naar Java, alwaar die aanvoeren gewis in ruimere mate en met meer geregtheid zouden plaats [illegible] waardoor het evenwigt spoediger zou hersteld zijn.

Met evenveel genoegen bespeurde de Regering dat ook de *dringende, spoedeischende aard* der regeling van het Indische muntwezen door de meeste leden wordt erkend. De Regering is het volkomen eens, dat, nu de middelen voor het tot stand brengen dier regeling voorhanden zijn, men zonder dralen daartoe behoort over te gaan; het herstel, dat hierdoor wordt verleend, is trouwens eene daad van *regtvaardigheid*, die zonder onbillijkheid niet verder uitgesteld kan worden; terwijl ook om dezelfde reden niet langer kunnen worden bestendigd de belemmeringen, welke de handel tusschen Java en de buitenbezittingen ondervindt, ten gevolge van het uit den aard der zaak noodzakelijk geworden en onvoorwaardelijk verbod van invoer van kopergeld op Java.

De Regering deelt ook het gevoelen van de leden, die, als een gewigtig argument te meer voor eene spoedige regeling, wijzen op den thans bestaanden hoogen wisselkoers op Java, waardoor invoeren van specie op den weg des handels liggen, en welke omstandigheid bijzonder gunstig is voor het nemen van den maatregel.

Zoolang de wissel zoo voordeelig voor de nemers blijft, zal er op Java geene behoefte zijn, om specie uit te voeren, en is eenmaal de maatregel tot stand gekomen en eene behoorlijke verhouding daargesteld tusschen standpenning en pasmunt, dan zal evenmin later vrees voor wegvloeijing van het zilver behoeven te worden gekoesterd.

Tot vermindering van de vrees van eenige leden, dat de sterke rijzing der koperprijzen door eene even sterke daling zou kunnen worden gevolgd, moge strekken, dat sedert de indiening van de wets-ontwerpen, de prijs van het koper wederom gerezen is, en dat, naar men van welonderrigte zijde verneemt, vooreerst geen uitzigt op *lagere*, maar wel op *hoogere* prijzen bestaat. Mogen aan de Noordpool rijke kopermijnen zijn ontdekt, de Regering gelooft echter niet, dat die in de eerste tijden zullen worden geëxploiteerd, althans niet op zoodanig groote schaal, dat daarvan eene daling der koperprijzen het gevolg zou kunnen zijn. Ook moet de Regering opmerken, dat het niet juist is, te beweren, zoo als blijkens het Voorloopig Verslag door eenige leden is gedaan, dat in het tegenwoordig wets-ontwerp het geheele muntstelsel zou zijn gebouwd op den tijdelijken prijs van een metaal, waarvan de waarde [illegible] van de Regering [illegible] vermindering brengen in de hoeveelheid [illegible]

— Het zou [illegible] dat aan het koper [illegible]

toegekend. De Regering meent ook dit niet te hebben beweerd. Juist de onzekerheid of die hoogere prijzen wel op den duur zullen stand houden, heeft er toe geleid om de bepaling van het gewigt der nieuwe koperen onderdeelen van den gulden vooreerst achterwege te laten, ten einde later met meer zekerheid te kunnen handelen. Dat intusschen voorerst geene aanmerkelijke daling in de waarde van het koper te wachten is, schijnt, behalve om het reeds aangevoerde in de Memorie van Toelichting, te mogen worden afgeleid uit het toenemend verbruik van het koper tegenover eene mindere productie van dat metaal, zijnde het onder anderen bekend, dat het koper uit Australie weinig of niet meer wordt aangevoerd, nu de mijnwerkers naar de goudmijnen zijn verhuisd.

Hetgeen omtrent de wenschelijkheid van den zilveren standaard als grondslag van het Indische muntstelsel aan te nemen, in het voorloopig verslag is vemeld, stemt geheel overeen met de zienswijze der Regering. Ook beaamt zij, wat de kopercirculatie betreft, dat zorg behoort te worden gedragen, dat de massa in omloop blijvende koperen pasmunt niet onevenredig groot zij; het cijfer van tien millioen gulden, daarvoor aanvankelijk bestemd, moet dan ook, zoo als reeds in de Memorie van Toelichting van dit wets-ontwerp is opgemerkt, worden beschouwd als een bedrag, dat voor vermindering vatbaar zijn zal, wanneer de Inlandsche bevolking [illegible] aan het gebruik van zilvergeld en vooral van zilveren pasmunt zal hebben gewend.

Vervolgens handhaaft de Regering, hare berekening, reeds in de Memorie van Toelichting tot het vorig wetsontwerp vermeld, dat sedert 1816 in omloop zijn gebragt ƒ 46,351,229 à 100 duiten, nagenoeg gelijkstaande met ƒ 39,000,000 à 120 duiten.

Ad § 3. In het Voorloopig Verslag zelf zijn reeds op bondige wijze de bedenkingen uiteengezet, welke bestaan tegen het vestigen eener Munt op Java. De Regering volhardt bij haar gevoelen, dat zoodanige vestiging in de gegeven omstandigheden onnoodig en onraadzaam moet worden geacht.

De Regering gelooft intusschen dat, bij een doeltreffend gebruik van de bevoegdheid om vreemde muntspecien te tariferen, er geene noodzakelijkheid zal worden ondervonden voor de daarstelling eener Munt voor zilveren standpenningen op Java. Ook schijnt omtrent dat doeltreffend gebruik geen twijfel te kunnen bestaan; immers de ondervinding is daar, om te bewijzen, dat het tariferen van vreemde zilveren muntspecien in Nederlandsch Indie nooit aanleiding tot bezwaar heeft gegeven; terwijl zulks evenmin het geval is geweest in de West-Indien, alwaar sedert het gemis der zilvercirculatie vreemde munten, naar behooren getarifeerd, zeer wel hebben gecirculeerd.

Wat betreft de door sommigen betoogde wenschelijkheid eener aanmunting van gouden specien, zoo gelooft de Regering dat bij de sterke wisselingen, waaraan de waarde van het goud tegenwoordig onderhevig kan zijn en ook werkelijk is, het meest geraden moet geacht worden, deze zaak voor 's hands aan haren natuurlijken loop over te laten. [illegible] van het Gouvernement [illegible] in de bedoeling der Regering, om het etablissement te Soerabaija voor de aanmunting van nieuwe koperen pasmunt in gereedheid te doen brengen, en aan den desweege in het Voorloopig Verslag gegeven wenk zal dan ook gevolg worden gegeven.

Ad § 4. Na al hetgeen daaromtrent reeds vroeger is verhandeld, schijnt een nader betoog omtrent de noodzakelijkheid eener integrale inwisseling der recepissen als overbodig te kunnen worden beschouwd.

Ad § 5. De Regering vereenigt zich volkomen met de argumenten door de groote meerderheid der leden aangevoerd tegen het denkbeeld, om het muntstelsel in N. I. op eenen anderen grondslag te doen rusten dan dat van het moederland, en tegen het betoog dat de Indische gulden eene mindere hoeveelheid fijn zilver zou kunnen bevatten.

(*Wordt vervolgd.*)

's Gravenhage, 8 Maart.

WEENEN, Woensdag 8 Maart. De half-officiële *Oesterr. Correspondenz* bevat een hoofdartikel, ten betooge, dat tot op dit oogenblik de regering zich bijzonder er op heeft toegelegd, om de belangen der staatkunde en die van vrienden [illegible] te handhaven; thans geldt het alleen de belangen der volkeren. Daarom is de regering er op uit, om de verderfelijke beginselen, welke welligt uit den oorlog in de grens-provincien zouden kunnen ontstaan, met kracht tegen te gaan.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger [illegible] acc. te Meppel, de heer [illegible] Rheden [illegible]

[illegible]

Z. M. heeft [illegible] hoogleraar [illegible] H. E. Vinke.

[illegible] ontvanger der dir. belastingen en [illegible] W. de Timmerman, ontvan-

[illegible] benoemd bij het personeel der geneeskundige [illegible], tot officieren van gezondheid van de 3de [illegible] officieren van gezondheid der 2de klasse J. van Breda [illegible], J. A. Fles en A. F. Baudoin, allen van geneeskundigen [illegible]

De gemeentebesturen blijven over het algemeen, niettegenstaande de bedreiging van den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche Zaken, weigerachtig om de verpleegkosten van bedelaars in de Ommerschans voor rekening der gemeente te nemen. Het rapport der Raads-Commissie te 's Gravenhage maakt de opmerking «dat het systema, «door dien Minister thans voorgestaan, in volkomen strijd «is met al de beginselen, die omtrent de beschikking over «de geldmiddelen bij ons staatsregt sedert 1815 zijn aan«genomen; en dat dit systema dan ook welligt tot mis«bruiken zou kunnen aanleiding geven. Het is toch een «onwrikbaar beginsel, dat de Regering niet anders mag «beschikken over de algemeene landsmiddelen dan volgens «de wet. De uitgaven moeten worden toegestaan door de «Staten-Generaal, als vertegenwoordigers der natie. Maar «wanneer nu het stelsel kon opgaan, dat de Koning, bij «eenvoudig besluit, uitgaven, van welken aard ook, ten «laste der gemeente kan brengen, dan zal het gevolg «daarvan zijn, dat de Regering, die over de algemeene «landsmiddelen niet anders kan beschikken dan volgens «de wet, de plaatselijke geldmiddelen in hare hand heeft, «om er mede te doen wat zij verkiest. Het zal niet noodig «zijn te ontwikkelen, tot welke ver uitziende gevolgen «dit zou kunnen leiden.»

De Algemeene Synodale Commissie der Nederlandsche Hervormde Kerk heeft aan de Tweede Kamer der Staten Generaal een adres aangeboden, ter zake van het ingediende ontwerp tot regeling van het armbestuur, waarin zij, hulde doende aan het beginsel van het ontwerp, «de erkenning der vrijheid en onafhankelijkheid van de kerkelijke instellingen van liefdadigheid», de aandacht en zorg der vertegenwoordiging inroept, dat dit zelfde beginsel in al de voorschriften der wet getrouwelijk gehandhaafd worde in al de bepalingen, in de artt. 7, 9, 10, 11, 12, 13, 19 en 60 van het ontwerp voorkomende, die de gewenschte of billijke vrijheid vernietigen of belemmeren, uit de wet verwijderd worden, overeenkomstig de regten van elk wettig erkent en zelfstandig werkend kerkgenootschap.

• De Hooge Raad heeft heden beëedigd als advocaat generaal bij het Prov. Hof in Noordbrabant den heer Mr. J. B. C. J. C. C. M. baron van Hugenpoth tot den Beerenclaauw, thans substituut-officier bij de regtbank te Eindhoven.

• Bij besluit van den 27sten Januarij ll, n°. 61, heeft Z. M. vrijstelling verleend van zegelregt voor het afschrift der Tienjarige Tafels van den Burgerlijken stand, voor de Gemeentebesturen bestemd. Ged. Staten van Zuidholland doen, bij mededeeling van dit besluit, opmerken, dat het in de bedoeling daarvan ligt, dat het bedrag der zegelregten voor thans vervaardigd wordende Tienjarige Tafels, waar die reeds vervaardigd zijn, worde teruggegeven. Burgemeesters en Wethouders van die gemeenten, welke op die teruggave aanspraak kunnen maken, zijn uitgenoodigd om voor het einde dezer maand aan de vergadering van Ged. Staten eene specifieke opgave van de door hen ter dezer zake reeds betaalde of nog verschuldigde zegelregten in te zenden, met aanwijzing der rekening van het jaar, waarin die in uitgaaf zijn of zullen worden verantwoord.

• De soirée-dansante, die heden avond op het paleis van Z. M. zal plaats hebben, zal een der luisterrijkste zijn, die tot heden gegeven is. Er zijn ruim 300 personen genoodigd. Honderde van bloem- en potgewassen zullen in de rijke zalen geplaatst worden.

• Gister middag heeft er bij Z. Exc. den schout-bij-nacht, den heer van Karnebeeck, een groot en prachtig diner plaats gehad, dat door al de leden van het corps diplomatique, de ministers en vele aanzienlijken werd bijgewoond.

• De Regtbank alhier heeft, bij vonnis van gister, de administratie der belastingen, met betrekking tot de bekende quaestie der eau de carmes in het ongelijk gesteld. De sustenuen door Mr. Metman tegen den Rijks-advokaat, Mr. Delprat, verdedigd en waarmede zich de ambtenaar van het Openb. Min. had vereenigd, heeft zij geheel beaamd. Ook naar haar inzien, moet de fiscus, wanneer er eene onregtmatige aanhaling plaats heeft gehad, niet alleen vergoeden één percent 's maands van de waarde, ingevolge art. 244 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Stbl.* n°. 38) maar ook de vermindering in quantiteit, in qualiteit en in sterkte, welke het gesaisiseerde vocht blijken mogt te hebben ondergaan. De Minister van financiën is dan ook veroordeeld, om de schade te vergoeden, uit dezen laatsten hoofde geleden, met bepaling, dat die schade zal worden opgemaakt bij staat, en dat de kosten zullen komen ten laste van den minister.

Men verzekert, dat bij de eerstdaags verwachte promotie en nieuwe formatie bij de infanterie, 21 1e luitenants tot kapiteins bevorderd zullen worden. (*H.*)

Men verneemt, dat de paardenpostmeesters in Nederland zich bij een uitvoerig adres tot de Tweede Kamer zullen wenden met verzoek om, bijaldien de paardenposterij wordt afgeschaft, hetgeen hoogst waarschijnlijk is, alsdan eene vergoeding uit 's lands kas te mogen erlangen; zij beweren, dat aangezien paardenpostmeesters, volgens de Fransche wetgeving op dat stuk, zijn landsambtenaren, hij, die getrouw zijne pligt vervult en buiten zijne schuld ten voordeele van anderen wordt ontslagen, niet zonder eenige vergoeding kan worden weggezonden, zonder dat men het grootste onregt plegen zou.

Van regeringswege, worden ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken verzonden opgaven: 1°. van den in- en uitvoer en het verbruik per voornaamste vreemde en koloniale voortbrengselen in Groot-Brittanje: 2°. van den uitvoer van Britsche en Iersche producten; 3°. van de schepen in den vreemden handel en voor de kustvaart gebruikt; een en ander gedurende de maand en in de twaalf maanden geëindigd met 5 Januarij 1854, vergeleken met overeenstemmende tijdperken van 1852 en 1853.

Leiden, 8 Maart. Heden promoveerde alhier tot doctor in de regten, de heer J. de Koning, van Dordrecht, na verdediging van een *Specimen Juridicum Inaugurale de Tabellionis munere in negotiis mercatoriis.*

✕✕ **Leiden,** 7 Maart. Men verneemt, dat het beroep van Ds. J. C. Zaalberg tot Hervormd predikant te 's Gravenhage, volgens de bestaande kerkelijke reglementen de kerkelijke goedkeuring niet kan verwerven. Art. 54 van het Reglement op de vacaturen, alsmede op de beroeping en het ontslag van predikanten, bepaalt, dat in gemeenten van meer dan vier predikanten de ouderdom van 25 jaren en eene *driejarige* dienst in den beroepene wordt vereischt. De klassikale besturen zijn verpligt bij de kerkelijke approbatien der beroepingen zich te informeren of des noods de vereischte bewijzen te vorderen, dat bij de beroepingen niet strijdig met die bepaling is gehandeld. Men zegt, dat Ds. Zaalberg in Maart 1851 het leeraarsambt heeft aanvaard. Krachtens art. 91 van het aangehaald reglement kan evenwel van die bepaling door Z. M. den Koning dispensatie worden verleend.

— Gisteren overleed alhier, na een langdurig lijden, de Hooggeleerde Heer C. G. C. Reinwardt, Emeritus-Professor bij de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen. Na een werkzaam leven en met een op wetenschappelijk gebied wel gevestigden roem, ontsliep hij in den ouderdom van 80 jaren, waarvan een groot deel werd doorgebragt in het belang van zijn aangenomen vaderland.

Hoorn, 7 Maart. Het concert, verleden Maandag ten behoeve der algemeene armen te dezer stede gegeven, heeft eene zuivere opbrengst opgeleverd van *f* $427.57\frac{1}{2}$. Nagenoeg 1500 personen, waaronder zoowel leden van het orchest, als zangers en zangeressen vereerden dit concert met hunne tegenwoordigheid en droegen het hunne tot dit edele doel bij.

Utrecht, 7 Maart. Vrijdag avond heeft de officier van gezondheid der 1e klasse Persille de spreekbeurt in het natuurkundig gezelschap alhier vervuld. Hij heeft in het algemeen over den wijn gehandeld.

Achtereenvolgend heeft hij gesproken over het geschiedkundige van den wijnstokbouw, de wijze, hoe hij thans geschiedt, over de dieren en planten, die op den wijnstok azen, over den wijnoogst en de eigenschappen van verschillende wijnen.

De ziekten of toevallige omzettingen des wijn, maar vooral sommige vervalschingen deszelven, onderanderen met kleurstoffen, wijngeest, enz. werden in het bijzonder beschouwd; hij toonde aan, dat het zoogenaamde versnijden des wijns, zoo het naar behooren geschiedt, niet alleen veroorloofd is, maar er zeer veel toe bijdraagt, om een ieder smakelijken en goeden wijn te bezorgen. Bij het einde zijner rede sprak hij met weinig woorden over den grooten invloed, welken de wijnstok-bouw op het materiele, het physische en maatschappelijke zijn van den mensch uitoefent. (*U. C.*)

◁ **Amerongen,** 7 Maart. In de gisteren avond alhier gehoudene landbouwkundige voorlezing sprak Dr. Mulder over het *brakliggen* en den *wisselbouw* terwijl na afloop dezer bijeenkomst de reeds vroeger door ons aangekondigde algemeene vergadering der thans alhier opgerigte maatschappij tot bevordering der Tabaks Cultuur plaats had, waarin men overging tot het vaststellen van een Reglement en het benoemen van 't Bestuur bestaande uit zeven leden, als:

de HH. Mr. E. A. Sandbrink, President, alhier.
» Dr. L. Mulder, Vice President, Utrecht.
» Dr. N. B. Donkersloot, Secretaris, alhier, tevens penningm.
» H. Versteegh, alhier.
» D. C. J. Harmsen, idem.
» J. C. A. v. d. Meer v. Kuffeler, Rhenen.
» J. C. van Ingen, idem.

Tevens is besloten de eerst volgende vergadering te houden den 3e April e. k. des namiddags ten 5 ure in het Logement de Roode Leeuw alhier.

// **Ootmarsum,** 5 Maart. In den nacht van 3 op 4 dezer heeft men getracht bij den koopman J. B. alhier, door middel van braak den winkel in te dringen. De huisvrouw, omstreeks 2 uur ontwakende, en eenig gedruisch hoorende, staat direct op in de meening, dat er eene kat binnen was geslopen. Zij bemerkt echter verder niets en begeeft zich weder gerust naar haar legerstede. Niet lang daarna evenwel wordt zij door de nachtwacht in haar slaap andermaal gestoord, daar deze bemerkt had dat een twaalftal steenen uit den muur waren gebroken en dus alle reden tot vermoeden bestond, dat hier diefstal door middel van inbraak was gepleegd. Bij onderzoek is het echter gebleken, dat niets ontvreemd is, maar men onderstelt vrij algemeen, dat de vrouw in hare onwetendheid niet eenen viervoetigen dief maar een of meer tweebeenige heeft verjaagd, die het op hare goederen hadden gemunt.

Groningen, 6 Maart. In eene heden morgen ge... dene senaatsvergadering van de studenten-vereeniging *... dicat Atque Polit* is besloten, dat de maskerade, we... in de maand October a. s. zal gehouden worden, vo... stellen zal «tafereelen uit de algemeene geschiedenis.» ... plan daartoe door de heeren W. B. S. Boeles en J. ... Janssonius ingeleverd, is, met eenige veranderingen, do... den senaat goedgekeurd.

— Bij arrest van het provinciale hof van Groninge... van den 6den Maart 1854 is aan Willem Johannes An... beek, wonende te Oude Pekela, zich noemende leerl... in de geneeskunst, wegens het onbevoegd uitoefenen ... geneeskunde, na reeds vroeger ter dier zake te zijn ve... oordeeld, opgelegd eene boete van vijftig gulden, m... veroordeeling tevens in de kosten. (*G. C.*)

⚒ **Groningen,** 6 Maart. Heden namiddag had al... een treffend ongeluk plaats; een voerman buiten de ... poort een balk van zijn wagen met behulp van een and... willende afladen, valt, terwijl hij de balk op zijne bo... krijgt, hetgeen ten gevolge had, dat hij na weinige oog... blikken stierf.

's Bosch, 7 Maart. De landverhuizing uit deze p... vincie neemt meer en meer toe. Behalve dat 56 perso... uit Nunen, Gerwen, Nederwetten en Lieshout zijn ... trokken, zijn er heden nog tien personen uit Gemert ... stad doorgetrokken, om zich naar Rotterdam te bege... terwijl van daar weldra nog een tweede gezelschap ... vertrekken, benevens 160 man uit Ravestein, die al... in Noord-Amerika zullen gaan wonen.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 8 Maart 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{2}$ $\frac{13}{16}$ $\frac{7}{8}$			
Dito Certificat. .	3	$64\frac{5}{8}$ $5\frac{1}{2}$ 65	*Hope* 1798/1816	5	$91\frac{3}{4}$ 92...
Dito Dito . .	4	$80\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$	Dito 1828/1829	5	$92\frac{1}{4}$ ...
O. I. Leening. .	4	$80\frac{1}{4}$	Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$	$106\frac{1}{2}$ 7	Dito *Hope* . . .	4	71
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	70 $\frac{1}{4}$ ...
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	44 $\frac{1}{8}$	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$17\frac{5}{16}$ $\frac{3}{8}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3				
D° Binnenl. 6/m.	3	$32\frac{13}{16}$ 3, $2\frac{7}{8}$	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.		$3\frac{3}{4}$ $\frac{13}{16}$	Metalliek . . .	5	$59\frac{1}{4}$ ...
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$74\frac{3}{4}$ 5...
Portugal.			Dito letter B. .	5	$74\frac{3}{4}$ 5...
Londen nieuwe.	5	$33\frac{11}{16}$ $\frac{13}{16}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$30\frac{3}{16}$ ...
Dito uitgest . .	4	($\frac{3}{4}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$30\frac{3}{16}$ ...

Braz., bij Roths. p. s. 500 5 pct. $92\frac{1}{2}$; Philad., B... actien $3\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{3}{8}$; Mexic., te Londen, 3 pct. 23, $\frac{1}{8}$; dito Onb. 23, $\frac{1}{8}$, 23; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. $59\frac{3}{4}$, 60.

Over het algemeen was de markt heden zeer flaauw, ... verkooporders in meest alle fondsen, bij de sluiting echter ... den er integendeel eenige inkoops-commissien geëffectueerd ... door de stemming over het geheel williger blijft.

FRANKFORT, Dingsdag 7 Maart. Metall. 5 pct. ... Spanje binn. 3 pct. $33\frac{1}{8}$; dito 1 pct. $17\frac{9}{16}$; Wis. op ... 2/m 89.

LONDEN, Dingsdag 7 Maart. Consols op tijd $91\frac{1}{8}$; ... N. 3 pct. $24\frac{3}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. ex d. 63; Gren... $6\frac{1}{2}$; Spanje 3 pct. 37; dito 1 pct. $17\frac{5}{8}$; Certificat... Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 82; dito 5 pct. $88\frac{1}{2}$; Sardinie 5 ... Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. $55\frac{1}{2}$; dito 4 pct. $84\frac{1}{2}$.

PARIJS, Dingsdag 7 Maart. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. ex c. 94... dito 3 pct. op t. 66.50; Sp. Binn. 3 pct. $33\frac{1}{8}$; dito ... $17\frac{5}{8}$.

WEENEN, Dingsdag 7 Maart. Metall. 1852 5 ... dito Lett. B 107; Lot. v. fl. 250 $115\frac{1}{2}$; Lomb. B... Bankactien 1215; Zilver 32; Wissel Londen 12... $156\frac{1}{2}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave...